

**Alicja Koźlik
Renata Kamińska
Iwona Samolak**

PROGRAM EDUKACYJNO – PROFILAKTYCZNY

**„MOJA WOLNOŚĆ KOŃCZY SIĘ TAM,
GDZIE ZACZYNAJĄ SIĘ TWOJE PRAWA”**

**Bursa Szkolna
Stargard Szczeciński 2014 r.**

Idea wiodąca

W ostatnich latach daje się zauważyć eskalację problemów wynikających w dużej mierze z niepokojącego lekceważenia przez młodzież swoich obowiązków i praw innych osób, przy jednoczesnym roszczeniu praw własnych, w imię niewłaściwie pojmowanej wolności osobistej. Jest to naszym zdaniem pokłosie m. in. idei bezstresowego wychowania, która w Polsce zagościła na dobre w latach 90. ubiegłego stulecia.

Zanik autorytetu rodziców, a później nauczycieli i przedstawicieli prawa oraz:

- egoizm i egocentryzm,
- aspołeczność,
- odrzucanie zasad i obowiązków,
- brak szacunku dla innych,
- postawa roszczeniowa,
- agresja i przemoc w dochodzeniu swoich praw przy jednoczesnym nierespektowaniu praw innych,
- lekceważenie podstawowych wartości moralnych i etycznych – to postawy i zachowania młodzieży, z jakimi konfrontujemy się dzisiaj w pracy z nią.

Konsekwencje błędów wychowawczych popełnionych we wczesnym dzieciństwie prowadzą do zatracenia przez dorastające dzieci potrzeby zachowania granic.

Tak naprawdę to zasady budują dziecku świat bezpieczny i przewidywalny. Znając reguły postępowania może ono planować swoje zachowanie. Jeżeli odbierzemy mu zasady to zabierzemy mu poczucie bezpieczeństwa, bo wtedy dziecko nie wie na co może sobie pozwolić i jednocześnie nie rozumie wymagań i oczekiwań środowiska. Dziecko musi znać zasady i musi wiedzieć, że będą one konsekwentnie od niego egzekwowane.

Współcześni rodzice, zapracowani, zabiegani i zagubieni w ogromie obowiązków, tracą kontrolę nad wychowaniem dziecka. Z płaczem, sprzeciwem i wymaganiami dziecka radzą sobie pozwalając mu na wszystko. W rezultacie takie dziecko nie dość, że nie szanuje swoich rodziców, to nie potrafi odróżnić dobra od zła i przystosować się do życia w społeczeństwie. Takie osoby mają często problemy w szkole i nie tylko.

Cele

Cel główny: kształtowanie świadomości prawnej i postawy odpowiedzialności za swoje postępowanie w kontekście obowiązującego prawa.

Cele szczegółowe:

- uświadomienie korzyści wynikających z posiadania przejrzystego zbioru zasad postępowania, tj. systemu prawnego,
- wzbudzenie refleksji nad zagadnieniem wolności, w tym wolności osobistej,
- wzbudzenie refleksji nad zależnością pomiędzy prawem a obowiązkiem,
- wzbudzenie krytycznej refleksji nad własnym stosunkiem do obowiązującego prawa,
- zmotywowanie do podjęcia decyzji o chęci przestrzegania prawa, w tym wewnętrznego prawa bursy,
- uświadomienie skutków nieprzestrzegania prawa,
- uświadomienie wartości sprawiedliwości naprawczej w kontekście winy i kary,
- rozwijanie empatii,
- przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie opartym na określonym systemie prawa administracyjnego i karnego.

Warunki realizacji

- formalna zgoda dyrektora bursy na realizację programu,
- posiadanie przez prowadzących zajęcia odpowiednich kwalifikacji i kompetencji,
- termin realizacji: wrzesień 2013 r. – kwiecień 2014 r.
- uczestnicy programu – wychowankowie bursy szkolnej w Stargardzie Szczecińskim - uczniowie gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.,
- liczba uczestników: 15 – 20 w grupie lub wszyscy razem (spotkanie z przedstawicielem KW Policji w Szczecinie)
- zasady rekrutacji wychowanków na zajęcia: obowiązkowy udział wszystkich wychowanków bursy
- nabór w porozumieniu z wychowawcami grup,
- podstawowe kryterium rekrutacji: osoby szczególnie wyróżniające się łamaniem obowiązującego Statutu i Regulaminu mieszkańca bursy,

- liczba zajęć: 3 po 1 lub 2 godziny,
- miejsce zajęć: sala dostosowana do zajęć audiowizualnych.

Treści

L.P.	TEMATY ZAJĘĆ	CELE SZCZEGÓŁOWE	SPODZIEWANE EFEKTY
1	<p>Prawo i obowiązek – odwieczny konflikt, czy pokojowe współistnienie?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Prawo = zasady – Zasady = porządek – Porządek = bezpieczeństwo, – Czy możemy żyć bez obowiązków? – A jak to jest z tą wolnością? 	<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie potrzeby normowania współzycia społecznego poprzez prawo i wynikające z niego obowiązki jednostki, – przygotowanie do szkolenia w zakresie regulaminu mieszkańca bursy, przepisów bhp i ppoż., – wzbudzenie krytycznej refleksji nad własnym stosunkiem do obowiązującego prawa., – wzbudzenie refleksji nad zagadnieniem wolności, w tym wolności osobistej, – zmotywowanie do podjęcia decyzji o chęci przestrzegania wewnętrznego prawa bursy. 	<p>Wychowanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że zasady są potrzebne, aby regulowały nasze funkcjonowanie, dzięki czemu wszystkim się żyje łatwiej i bezpieczniej, – rozumie i akceptuje nierozzerwalny związek pomiędzy prawem i obowiązkiem w kontekście wolności osobistej.
2	<p>Nasze wewnętrzne prawo i zasady postępowania a nadrzędne akty prawne.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Statut bursy, – Regulamin mieszkańca bursy, – przepisy bhp i ppoż. i inne procedury, – Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, nikotynizmowi i alkoholizmowi, – Ustawa o ochronie języka polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z wewnętrznymi przepisami prawnymi placówki, – wskazanie zależności prawa bursy od nadrzędnych aktów prawnych w Polsce, – zapoznanie z procedurami wnioskowania o zmiany w zapisach wewnętrznych uregulowań prawnych w bursie. 	<p>Wychowanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie są podstawowe dokumenty bursy i zna zawarte w nim zapisy, – wie na jakich podstawach prawnych opierają się wewnętrzne regulacje prawne bursy, – rozumie, że ma większe korzyści osobiste, gdy przestrzega obowiązujące zasady, tym samym jest bardziej zmotywowany do ich przestrzegania. – zna procedury dotyczące wnioskowanie o zmiany w zapisach wewnętrznych uregulowań prawnych w bursie.

<p>3</p>	<p>Co może się stać, jeśli nie będę przestrzegać prawa?...</p> <p>Spotkanie z przedstawicielem Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie – komisarz Marzeną Maćkowiak – Plutą.</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedzialność karna osób nieletnich, młodocianych i pełnoletnich. – czym jest sprawiedliwość naprawcza? 	<ul style="list-style-type: none"> – uświadomienie wychowankom ich odpowiedzialności prawnej, – zapoznanie z konsekwencjami wynikającymi z nieprzestrzegania prawa oraz z ideą „Sprawiedliwości naprawczej”. 	<p>Wychowanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie, że ponosi odpowiedzialność za swoje czyny, – wie jakie są konsekwencje nieprzestrzegania prawa. – jest świadomy konieczności naprawy wyrządzonej przez siebie szkody lub krzywdy.
<p>4.</p>	<p>Ja i zakres prawa w działalności urzędów administracyjnych w gminie i miejscowości, czyli co, gdzie i jak mogę załatwić.</p> <p>Projekt do wykonania przez młodzież metodą Web – Quest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z zakresem kompetencji w poszczególnych wydziałach urzędów gminnych, – uświadomienie wychowankom ich praw i obowiązków jako obywateli ich „małej ojczyzny” – zapoznanie ze sposobem składania różnych wniosków. 	<p>Wychowanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi samodzielnie określić miejsce, gdzie należy załatwiać konkretną sprawę administracyjną w swojej gminie i miejscowości, – potrafi samodzielnie napisać odpowiedni wniosek.

Metody i formy realizacji

1. METODY:

Metody słowne:

- pogadanka,
- dyskusja,

Metody oglądowe:

- pokaz,
- projekcja filmowa,
- obserwacja.

Metody praktyczne:

- metoda ćwiczeń praktycznych,
- metoda badawcza.

Metody problemowe:

- stwarzanie sytuacji problemowych – rozwiązanie metodą projektu Web- Quest.

2. FORMY REALIZACJI

Planując formy zajęć uwzględniono następujące kryteria:

1. Liczbę wychowanków uczestniczących w zajęciach - ze względu na liczbę uczestników przewiduje się **zbiorowe i grupowe** formy organizowania ich pracy.
2. Miejsce zajęć - zajęcia w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach bursy.
3. Czas prowadzenia zajęć - przewiduje się zajęcia **popołudniowe**, w wymiarze 1 – 2 godziny zegarowe.

Ewaluacja

ETAPY EWALUACJI:

1. Organizacja zbierania i przechowywania informacji:

- *źródła informacji:* wytwory pracy uczestników zajęć, ankiety, arkusze wywiadu, pisemne wypowiedzi uczestników zajęć, fotografie zajęć,
- *sposoby pozyskiwania informacji:* obserwacje, przeprowadzenie ankiety, wywiadu z uczestnikami,
- *harmonogram obserwacji:* bieżące sporządzanie notatek nt. zaangażowania poszczególnych uczestników w dyskusję,
- *porządkowanie informacji:* założenie segregatorów z wynikami ankiet i wywiadów, oraz opinii o programie.

2. Określenie kryteriów oceniania programu zajęć:

- regularny udział w zajęciach,
- pełna zaangażowania postawa w czasie zajęć.

3. Sporządzenie sprawozdania.

Sprawozdanie zawierać będzie analizę ilościową (np. obecność na zajęciach, aktywność wychowanków) oraz analizę danych zebranych techniką ankiety, wywiadu lub obserwacji.

4. Ponowienie oceny.

Każda realizacja programu powinna podlegać systematycznej ocenie w celu uzyskiwania informacji zwrotnych.